

3. Η Ελπίδα της Αιώνιας Σωτηρίας

Ανάγνωσμα: Α΄ Πέτρου 1:10-12

ΤΟ σημερινό μάθημα είναι κάπως θεωρητικό κι έχει να κάνει με τη σωτηρία του Χριστού, κάτι που αποτελεί την καρδιά του ενδιαφέροντος του απ. Πέτρου. Γιατί αυτό; Μια εξήγηση ίσως είναι αυτό που είπε στους αρχιερείς μετά την αποφυλάκισή του μαζί με τον Ιωάννη: «Από κανέναν άλλο δεν μπορεί να προέλθει η σωτηρία ούτε υπάρχει άλλο πρόσωπο κάτω από τον ουρανό δοσμένο στους ανθρώπους με το οποίο να μπορούμε να σωθούμε» (Πραξ 4:12). Στην περικοπή μας ο απόστολος πανηγυρίζει για τη μεγάλη ελπίδα υπενθυμίζοντας στους αναγνώστες του ότι ανεξάρτητα από τις δύσκολες συνθήκες που περνούσαν ή τους σοβαρούς διωγμούς, μπορούσαν να στηρίζονται στην ελπίδα της αιώνιας σωτηρίας.

Η μεγάλη αποκάλυψη της Βίβλου είναι ότι ο Θεός όχι μόνον αγαπάει τον αμαρτωλό, όχι μόνον είναι ο μόνος που μπορεί να τον σώσει αλλά είναι κι εκείνος που θέλει να τον σώσει. «Θέλει να σωθούν όλοι οι άνθρωποι και να γνωρίσουν σε βάθος την αλήθεια» (Α΄ Τιμ 2:4). Στην προηγούμενη μελέτη μας (1:7-9) είδαμε ότι ο Πέτρος τονίζει την «ανεκκλήθητη» χαρά της Εκκλησίας για το πολυτίμο δώρο της σωτηρίας. Όσο αντίξοες κι αν είναι οι συνθήκες των θλίψεων και των διωγμών, οι πιστοί δεν θα πάψουν να χαίρονται κάθε μέρα για τη σωτηρία τους, κάτι που το συναντάμε ακόμα και στην Παλαιά Διαθήκη: «Ψάλτε στον Κύριο, ευλογήστε τ' όνομά του, κηρύττε κάθε μέρα τη σωτηρία του!» (Ψλ 96:2. Δες και Ψλ 9:14· 21:1· 40:16· 71:23· Α΄ Χρ 16:23· Ησ 25:9· 35:10· Α΄ Κορ 6:20· Α΄ Θεσ 5:16· Απ 5:9).

Στην περικοπή μας αυτή ο Πέτρος εξετάζει τη μεγάλη Ελπίδα της Αιώνιας Σωτηρίας από τη σκοπιά τεσσάρων Παραγόντων που συμβάλλουν στο μήνυμα της Σωτηρίας: 1. Οι Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης· 2. Το Άγιο Πνεύμα· 3. Οι Απόστολοι· 4. Οι Άγγελοι.

1. Η Συμβολή των Προφητών της Παλαιάς Διαθήκης (εδ. 10)

Το εδ. 10 μαζί με το 11^ο συνεχίζει για τη σωτηρία και τη χάρη του Θεού. Εδώ έχουμε τη σωτηρία που τη συναντάμε στο εδ. 9 από τη σκοπιά των προφητών. Οι προφήτες ήταν τα φερέφωνα του Θεού στην Παλαιά Διαθήκη που μιλούσαν για τη χάρη που θα ερχόταν. Μετά συνέχισαν με τα γραπτά τους για να μας γνωρίσουν όλα όσα μπορούσαν σχετικά με τη σωτηρία που υποσχόταν ο Θεός. Όλη την αλήθεια οι προφήτες την έλαβαν με θεία αποκάλυψη. Διαβάζουμε λ.χ. στον Αμώς (3:7): «Βέβαια, ο Κύριος ο Θεός δεν κάνει τίποτα, δίχως να πει το σχέδιό του στους προφήτες, τους δούλους του, από πριν!» (πρβλ. Ωσ 12:10· Εβρ 1:1· Ιακ 5:10). Από τον Μωυσή ως τον προφήτη Μαλαχία όλοι οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης ήταν γοητευμένοι από τις υποσχέσεις για σωτηρία. Παρ' όλα αυτά, ποτέ δεν έμαθαν όλη τη γκάμα και τις λεπτομέρειες του θείου σχεδίου.

Τι ΔΕΝ ήξεραν οι προφήτες; Μολονότι προφήτευσαν την έλευση του Μεσσία, ποτέ δεν είχαν πλήρη γνώση για τη ζωή του Χριστού, τον θάνατο και την αναστάσή του από τους νεκρούς. Μόνο πτυχές μπορούσαν να δουν και μόνο ματιές μπορούσαν να ρίξουν στο μεγάλο σχέδιο της σωτηρίας. Η σωτηρία αυτή θα ερχόταν μόνο με τη χάρη του Θεού, κάτι που οι προφήτες «εξεζήτησαν και εξηρέυνησαν» αλλά δεν την είδαν. Ο Χριστός είπε ότι: «Σας βεβαιώνω πως πολλοί προφήτες και δίκαιοι επιθύμησαν να δουν αυτά που βλέπετε εσείς, μα δεν τα είδαν· και ν' ακούσουν όσα ακούτε εσείς, μα δεν τα άκουσαν» (Μτ 13:16-17). Με άλλα λόγια, οι προφήτες δεν μπορούσαν να καταλάβουν τι σημαίνει «χάρη» και πώς αυτή λειτουργεί.

2. Η Συμβολή του Αγίου Πνεύματος (εδ. 11)

Ειδικότερα, το Άγιο Πνεύμα αποκάλυψε στους προφήτες την έλευση αυτής της σωτηρίας, στην οποία περιλαμβάνονταν τα παθήματα του Ιησού και η δόξα που θ' ακολουθούσε. Δηλ. Ποιος θα ήταν ο Μεσσίας (*είς τίνα*) και πότε θα ερχόταν (*ποῖον καιρὸν ἐδήλου*). Το εδάφιο αυτό είναι ένα από τα οποία στηρίζεται η θεοπνευστία της Γραφής. Στο «Πιστεύω» λέμε ότι το Πνεύμα είναι *τὸ λαλήσαν διὰ τῶν προφητῶν*. Το Πνεύμα του Χριστού (δηλ. του Μεσσία) ήταν που οδήγησε τους προφήτες να καταγράψουν κιόλας αυτά που έλεγαν προφορικά —ακόμη κι αν δεν καταλάβαιναν εντελώς εκείνη τη στιγμή τι έγραφαν ή πότε θα λάβαιναν χώρα αυτά που έγραφαν! Το Άγιο Πνεύμα προφήτευσε για τα παθήματα που θα υπέφερε ο Χριστός (βλ. Ησαΐας 53), και τις δόξες που θα επακολουθούσαν (Ησ 11). Εντύπωση μας κάνει ο πληθυντικός *τὰς δόξας*. Εννοούνται η ανάσταση, η ανάληψη και η αναμενόμενη Παρουσία στα τέλη των καιρών. Ολόκληρη η φράση *τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας* εξηγεί σαφώς ποιο είναι το περιεχόμενο της φρ. *τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος* του στ. 10. Έτσι μαθαίνουμε ποιο είναι το περιεχόμενο της προφητείας και της έρευνας των προφητών. Είναι γνωστό πως η πρώτη εκκλησία είδε σαν κύριο στόχο των προφητειῶν την πρόρρηση των παθῶν και της αναστάσεως του Χριστού. Γι' αυτό και ο ίδιος Κύριος είπε στους μαθητές που πήγαιναν στην Εμμαούς ότι οι προφήτες από τον Μωυσή ως τον τελευταίο είπαν ότι «ο Χριστός έπρεπε να πάθει και να εισέλθει στη δόξα του» (Λκ 24:25-27).

Τι ΔΕΝ είδαν οι προφήτες; Δεν είδαν το διάστημα των 2.000 περίπου ετών ανάμεσα στο Πάθος και στην τελική, την εσχατολογική δόξα. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν πώς είναι δυνατόν να πάθει ο Μεσσίας και κάποτε στο μέλλον να ξαναβασιλέψει. Για την κουλτούρα τους, άλλωστε, ένας Μεσσίας δεν ήταν δυνατόν να πεθάνει. Η τελική δόξα θα έρθει, γιατί πάντοτε τα παθήματα για χάρη του Χριστού ακολουθούνται από τη δόξα.

Η Corrie ten Boom που πέρασε τόσα και τόσα στα στρατόπεδα συγκέντρωσης μαζί με την αδελφή της, την Μπέτσι, επειδή έγκρυβαν στο σπίτι τους Εβραίους, έλεγε πολύ αργότερα ότι λυπάται που δεν έζησε η αδελφή της να δει πώς ο Θεός χρησιμοποίησε αυτά τα παθήματά τους, καθώς η ίδια περιερχόταν διάφορες χώρες και τα διηγόταν αγγίζοντας ψυχές, για να έρθουν τόσοι πολλοί στον Χριστό. Πάντοτε τα παθήματα για χάρη του Χριστού ακολουθούνται από αιώνια δόξα. Σήμερα κι εμείς οικοδομούμαστε πνευματικά με αυτό που στη θεολογία ονομάζεται «πρόσδος της αποκάλυψης», κάτι που δεν πρέπει να το παίρνουμε στα ελαφρά. Σήμερα ξέρουμε για τον Χριστό πράγματα που άνθρωποι σαν τον Ιερεμία ή τον Ησαΐα δεν ήξεραν, γιατί δεν τους δόθηκε να τα ξέρουν. Όταν οι σημερινοί άνθρωποι ακούν το μήνυμα του Χριστού να κηρύττεται αγνό και ξεκάθαρο, ακούν μια αλήθεια που οι δίκαιοι της Παλαιάς Διαθήκης δεν την άκουσαν ποτέ. Είμαστε προνομιοῦχοι –τουλάχιστον! Εκεί που οι προφήτες έβλεπαν μόνο μια χαραμάδα από το σχέδιο της έλευσης του Μεσσία, εμείς απολαμβάνουμε κιόλας τις ευλογίες από την πρώτη έλευση του Χριστού, καθώς προσδοκούμε τη δεύτερη έλευσή του. Ο Πέτρος κάτι τέτοιο ήθελε να τονίσει στους αναγνώστες του αλλά και σ' εμάς σήμερα: μετά τη θλίψη και τα παθήματα για χάρη του Χριστού, θα έρθει σίγουρα η δόξα.

3. Η Συμβολή των Αποστόλων (εδ. 12α-β).

Γεννάται το ερώτημα: πού κατέληξαν οι προφήτες αναζητώντας τον χρόνο εκπλήρωσης της επαγγελίας για τη σωτηρία στο πρόσωπο του Χριστού; Ποιο ήταν το αποτέλεσμα του ζήλου τους; Η απάντηση είναι στο εδ. 12: «Ο Θεός τούς αποκάλυψε ότι όσα έλεγαν δεν αφορούσαν τη δική τους γενιά αλλά τη δική σας». Ο αρχαίος προφήτης ερευνούσε με μια έντονη επιθυμία να μάθει αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Την απάντηση την αποκαλύπτει ο Θεός –δεν την ανακαλύπτει ο προφήτης. Ο προφήτης μαθαίνει έτσι πως είναι υπηρέτης του θείου σχεδίου, που θα ολοκληρωθεί όχι στις μέρες του αλλά στον έσχατο καιρό. Για παράδειγμα, ο Βαλαάμ προφητεύει: «Τον βλέπω, αλλά όχι τώρα· τον απενίζω, μα όχι από κοντά...» (Πρβλ. Αββ. 2:2-3· Δαν 8:17· 12:13). Κάτι ανάλογο λέει και ο Χριστός: «Μακάριοι είναι εκείνοι που βλέπουν όσα βλέπετε εσείς! Σας βεβαιώνω πως πολλοί προφήτες και βασιλιάδες θέλησαν να δουν αυτά που βλέπετε εσείς, μα δεν τα είδαν· ν' ακούσουν όσα ακούτε εσείς, μα δεν τα άκουσαν» (Ακ 10:23-24). Στον ανεκπλήρωτο πόθο των προφητών ο Πέτρος αντιπαραθέτει το παρόν της εκκλησίας, που συνοψίζεται στο εσχατολογικό «νυν». Η περίοδος των εσχάτων αρχίζει από την Ανάσταση του Χριστού. Η επανειλημμένη αναφορά στους πιστούς (*ὁμῶν ... ὑμῖν ... ὑμᾶς*) κάνει ακόμα εντονότερη τη σύγκριση με τους προφήτες και υπογραμμίζει τον πλούτο των θείων ευλογιών προς τη γενιά των εσχάτων, που είναι η δική μας.

Οι ιεραπόστολοι της πρώτης εκκλησίας διακονούν τους ανθρώπους με την αναγγελία του ευαγγελίου της σωτηρίας. Η διακονία αυτή δεν περιορίζεται μόνο στους αποστόλους αλλά περιλαμβάνει και όσους μετέφεραν το μήνυμα του ευαγγελίου στα πέρατα της γης. Όπως οι προφητείες έγιναν «με το Πνεῦμα του Χριστού» (εδ. 11), έτσι και ο ευαγγελισμός γίνεται «με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος που στάλθηκε από τον ουρανό» (εδ. 12β). Το Άγιο Πνεῦμα που εμπνέει, καθοδηγεί και δίνει την καρποφορία στο έργο του ευαγγελισμού προέρχεται από τον Θεό που το στέλνει, όπως το έστειλε την εποχή των προφητών. «Προφητεία τού άλλοτε και Ευαγγέλιο τού τώρα αλληλοσυμπληρώνονται σε μία ενότητα» (Κ.Η. Schelchle –σύγχρονος γερμανός θεολόγος). Η ενότητα βρίσκεται στο Άγιο Πνεῦμα που δρα σε όλη τη διάρκεια της ιστορικής ανέλιξης του σχεδίου του Θεού για τη σωτηρία του κόσμου. Το ευαγγέλιο του Χριστού είναι πάντοτε επίκαιρο και κατάλληλο για κάθε γενιά, για κάθε κουλτούρα, για κάθε άνθρωπο. Είναι ένα μήνυμα που έρχεται με τη δύναμη του Πνεύματος και ποτέ δεν χάνει την επικαιρότητά του.

4. Η Έκπληξη των Αγγέλων (εδ. 12γ).

Το μεγαλείο της σωτηρίας που βιώνουν οι πιστοί φαίνεται όχι μόνο από την προφητική έρευνα αλλά κι από τη στάση των αγγέλων απέναντι στα θαυμαστά γεγονότα της εν Χριστώ αποκάλυψης. Η λυτρωτική πράξη του Θεού δεν γοήτευε μόνο τους προφήτες αλλά εξακολουθεί να εκπλήσσει και τους αγγέλους. Το φαντάζεστε;; Οι άγγελοι στον ουρανό μαθαίνουμε ότι θεώνται τη δόξα και το μεγαλείο του Θεού. Και όμως, σαν να μην τους ικανοποιεί αυτό, επιθυμούν διακαώς να σκύψουν και να κατανοήσουν το μήνυμα της σωτηρίας, το ίδιο αυτό μήνυμα που δόθηκε σ' εμάς να το διαβάσουμε, να το διαδώσουμε και να το κηρύξουμε στον κόσμο.

Το αρχαιοελληνικό ρήμα *παρακύψαι* του κειμένου είναι μοναδικό. Σημαίνει σκύβω προσεκτικά για να δω κάτι με μεγάλη ακρίβεια. Αυτό κάνουν οι άγγελοι του Θεού αιώνες τώρα και θα εξακολουθούν να το κάνουν γιατί δεν μπορούν να εξηγήσουν την αγάπη του Θεού. Είναι το ίδιο ρήμα που χρησιμοποιούν ο Λουκάς και ο Ιωάννης για να περιγράψουν την κίνηση του Πέτρου όταν πήγε στον άδειο τάφο κι έσκυψε για να δει αν το σώμα του Ιησού ήταν εκεί (*παρακύψας βλέπει...*) Το ερώτημα στην καρδιά αυτού που παρακύπτει είναι «για να δω καλύτερα τι συμβαίνει». Οι άγγελοι σκύβουν από τους ουρανούς πάνω σ' εμένα και σ' εσένα, αδελφέ μου, με απορία και θαυμασμό: τι σημαίνει ότι αυτοί οι άνθρωποι αναγεννήθηκαν και μπήκαν στην οικογένεια του Θεού; Αναρωτιούνται τι συνέβη στη ζωή μας και άλλαξε τόσο ριζικά με μια απλή επίκληση της χάρις και της συγχώρησης του Θεού.

Η πραγματικότητα της ζωντανής ελπίδας του χριστιανού είναι αντικείμενο δέους και θαυμασμού για τα επουράνια αγγελικά πνεύματα. Άγγελοι και προφήτες διαπορούν για την κατά χάρη σωτηρία που μας χάρισε ο Θεός. Όλο αυτό συνθέτει και την Ελπίδα της Αιώνιας Σωτηρίας για τον πιστό που σήμερα θλίβεται σε έναν αφιλόξενο κόσμο.
